

gemeente harderwijk

Eerste Tussentijdse rapportage 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1 Inleiding	2
2 Financiële samenvatting.....	3
3 Programma's	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	4
Programma 1 Veiligheid.....	8
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	8
Programma 3 Economie	9
Programma 4 Onderwijs	10
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	11
Programma 6 Sociaal domein.....	12
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	15
Programma 8 Ruimte en wonen	17
4 Ombuigingsmonitor	18
5 Managementinformatie.....	20
5.1 Overzicht taakstellingen	20
5.2 Nog openstaande taakmutaties lopende jaar	20
6 Technische wijzigingen	22

1 Inleiding

De eerste tussentijdse rapportage (peildatum 1 mei 2026) ligt nu voor u. Deze tussentijdse rapportage is zowel een beleidsmatige als een financiële tussentijdse rapportage, waarbij geldt: management by exception. Tevens wordt deze rapportage ook gebruikt om daar waar nodig bij te sturen en de begroting middels expliciete besluiten te wijzigen. De insteek van deze 1^e Turap is een 'light'-versie, vanwege het verkiezingsjaar en de benodigde tijd en aandacht hiervoor binnen de organisatie. Daarmee is de 2^e Turap een meer uitgebreide variant met een duidelijker beeld over 2026, waarbij onder andere zoals gebruikelijk de analyse personeelslasten en kredietverantwoording in opgenomen zal zijn.

Grootste effecten

In deze tussentijdse rapportage wordt een inzicht en doorkijk gegeven in de ontwikkeling van beschikbaar gestelde middelen en uit te voeren beleid. Incidenteel zijn er drie grotere voordelen, namelijk vanuit een overschot op de regeling opvang Oekraïne (€ 200.000,-), een overschot op de regeling hersteloperatie toeslagenaffaire (€ 200.000,-) en de incidentele verkoop van grond (€ 349.000,-). Deze incidentele voordelen worden gedempt door diverse incidentele nadelen die kleiner van aard zijn.

Structureel zijn er een aantal afwijkingen die zorgen voor een structureel nadelig effect. Dit zijn met name aan indexering gerelateerde afwijkingen, bijvoorbeeld het budget SJNV (€ 75.000,-) en de GGD (€ 39.000,-), en daarnaast de verdeelsleutel samenwerking EZH gemeenten (€ 75.000,-). Tevens wordt voorgesteld tot het afvoeren van een aantal structurele ombuigingen, zoals m.b.t. het faciliteitenbesluit asielopvang en verlaging subsidie buurthuizen.

Per saldo is er een positief effect in 2026 en een negatief structureel effect vanaf 2027.

Financiële samenvatting

In de financiële samenvatting in hoofdstuk 2 wordt de opbouw van het begrotingssaldo en het financiële effect van deze Turap uitgebreid weergegeven. In de onderliggende programma's in dit boekwerk is een uitgebreide tabel per programma te vinden. Onderstaand een samenvattende tabel van het financiële effect van deze 1^e Turap en het meest recente begrotingssaldo.

*(Bedragen * € 1.000,-)

Effect 1 ^e Turap 2026	2026	2027	2028	2029
Incidentele afwijkingen	604	- 1	0	0
Structurele afwijkingen	- 260	- 265	- 297	- 297
Totaal effect 1^e Turap 2026	344	- 266	- 297	- 297
Begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo voor 1 ^e Turap 2026	5.213	3.193	1.324	1.424
Effect 1 ^e Turap 2026	344	- 266	- 297	- 297
Begrotingssaldo na 1^e Turap 2026	5.557	2.927	1.027	1.127

Er is samengevat sprake van een incidenteel voordeel in 2026 van afgerond **€ 344.000,-** en een structureel nadeel vanaf 2027 als gevolg van de afwijkingen in deze rapportage. Het negatieve effect wordt met name verklaard door structurele afwijkingen, met een oplopend structureel effect tot zo'n **€ 297.000,-** nadelig.

Korte leeswijzer

Per programma zijn alle belangrijke inhoudelijke afwijkingen en financiële afwijkingen met budgettair effect beschreven. De inhoudelijke afwijkingen zonder direct budgettair effect in deze Turap zijn cursief aangegeven in de tabellen. In dit document zijn negatieve bedragen nadelen/lasten en positieve bedragen voordelen/inkomsten.

In het hoofdstuk ombuigingsmonitor wordt een stand van zaken weergegeven m.b.t. de lopende ombuigingen. Eventuele besluiten omtrent ombuigingen komen terug in de effecten en toelichtingen per programma. Het hoofdstuk managementinformatie bevat de voortgang van bestaande taakstellingen en het overzicht van taakmutaties en eventuele inzet daarvan. In de technische wijzigingen zijn wijzigingen zonder budgettair effect verzameld waarvan de bevoegdheid op college- of raadsniveau ligt.

2 Financiële samenvatting

In dit hoofdstuk wordt de opbouw van het begrotingssaldo en het financiële effect van deze Turap (per programma) weergegeven. Het begrotingssaldo is opgebouwd vanaf het begrotingssaldo 2026-2029 waarna tussentijdse effecten van raadsbesluiten of circulaire's zijn weergegeven. Samen vormen deze posten het vertrekpunt voor de tussentijdse rapportage.

Onderwerp*	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo 2026-2029 primitief	4.357	3.011	930	712
AM. KN B-P6-25 Lokale subsidie Tactus verslavingszorg (cat. B)	- 4	- 4	- 4	- 4
Afvoeren omb. P1-01 Veiligheidsregio (cat. B)	- 57	- 57	- 57	- 57
Afvoeren omb. P6-07 AZC overschot middelen fac. Besluit (cat. A)	- 44	- 75	- 43	- 43
Afvoeren omb. P8-10 School Harderweide (cat. B)	0	0	0	- 35
Bestuursrapportage Meerinzicht 2025 (min inzet taakstelling)	1.057	764	745	745
Budget ondersteuning gemeenteraad	- 10	- 10	- 10	- 10
OMB reclamebelasting terugdraaien	- 15	- 15	- 15	- 15
Begrotingssaldo 2026-2029 na besluiten bij Begroting	5.284	3.614	1.546	1.293
Saldo 2 ^e tussentijdse rapportage 2025	74	- 310	- 320	- 317
Besluit Windpark en Daltonstraat	- 46	- 46	- 46	138
Besluit Havengeldverordening	- 76	- 42	- 42	- 42
Besluit Ombuigingen Meerinzicht	0	0	231	405
Overig	- 23	- 23	- 45	- 53
Begrotingssaldo 2026-2029 actueel	5.213	3.193	1.324	1.424
Effect 1^e Turap 2026 per programma	2026	2027	2028	2029
Programma 0	275	- 87	- 87	- 87
Programma 1	- 9	- 9	- 9	- 9
Programma 2	- 85	- 8	- 8	- 8
Programma 3	0	- 7	- 7	- 7
Programma 4	- 23	- 2	- 2	- 2
Programma 5	- 36	- 9	- 8	- 8
Programma 6	284	- 105	- 137	- 137
Programma 7	- 62	- 39	- 39	- 39
Programma 8	0	0	0	0
Saldo 1^e Turap 2026	344	- 266	- 297	- 297
Begrotingssaldo na 1^e Turap 2026	5.557	2.927	1.027	1.127

*(Bedragen * € 1.000,-)

Bij het geprognosticeerde saldo 2026 wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat dit is gebaseerd op de gegevens over de eerste vier maanden van het jaar. Dit zal afwijken van het saldo van de 2^e tussentijdse rapportage en uiteindelijke saldo van de jaarrekening 2026, maar geeft wel inzicht in de huidige stand van zaken. Er zijn meerdere factoren die dit jaar nog een rol gaan spelen, zoals de uitkomst van de mei- en septembercirculaire Gemeentefonds.

In de gepresenteerde financiële effecten kan ook een relatie zitten met de ombuigingen. Hierover is meer terug te vinden in hoofdstuk 4 Ombuigingsmonitor. Bij de Begroting 2025 zijn de ombuigingen besloten. Sommige ombuigingen worden eerst als taakstelling opgenomen als de ombuiging niet per direct feitelijk gerealiseerd kan worden. Dit betekent dat het saldo gepresenteerd is alsof de ombuiging wel gerealiseerd is, terwijl in de praktijk dit nog een lopend proces kan zijn. Via de ombuigingsmonitor wordt de realisatie van de ombuigingen gevolgd. Uit de monitor bij deze tussentijdse rapportage blijkt dat er structureel nog een bedrag van ca. 2,7 miljoen in 2026 tot oplopend 3,4 miljoen in 2029 nog niet is gerealiseerd. In het najaar volgt een tweede ombuigingsmonitor.

3 Programma's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
1	0.1 Bestuur	Extra budget gemeenteraadsverkiezingen	I	- 29	0	0	0
2	0.1 Bestuur	Verdeelsleutel samenwerking EHZ gemeenten	S	- 75	- 75	- 75	- 75
3	0.2 Burgerzaken	Registermappen burgerzaken	S	- 2	- 2	- 2	- 2
4	0.2 Burgerzaken	Commissie naamgeving ombuiging deels terugdraaien	S	- 1	- 1	- 1	- 1
5a	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verkoop grond dierenasiel de Ark	I	349	0	0	0
5b	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verkoop grond dierenasiel de Ark	S	- 2	- 2	- 2	- 2
6	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Ombuiging verkoop woningen m.b.t. 2026	I	- 28	0	0	0
7a	0.4 Overhead	Budget regisseur Ondernijning inzetten voor uitvoering	I	30	0	0	0
7b	0.4 Overhead	Budget regisseur Ondernijning inzetten voor uitvoering	I	- 30	0	0	0
8	0.4 Overhead	Budget voor Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM)	I	- 44	0	0	0
9	0.4 Overhead	Tijdelijke inhuur KCC i.v.m. voorbereiding KEC (ontwikkeling)	I	0	0	0	0
10	0.4 Overhead	Abonnementen	S	- 8	- 8	- 8	- 8
11	0.4 Overhead	Ombuiging dranghekken (ontwikkeling)		0	0	0	0
12	0.4 Overhead	Werkzaamheden wonen voor de regio	I	40	0	0	0
13	0.4 Overhead	Budget OR trainingdagen	I	- 6	0	0	0
14	0.4 Overhead	Proces Woo-verzoeken (ontwikkeling)	I	0	0	0	0
15	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	Algemene uitkering Gemeentefonds – Decemercirculaire 2025	I	80	0	0	0
Totaal programma 0				275	- 87	- 87	- 87

1. Extra budget gemeenteraadsverkiezingen

Om bekendheid van en de aandacht van het publiek voor de gemeenteraadsverkiezingen te bevorderen, zijn in overleg met het presidium van de gemeenteraad inspanningen verricht waar extra budget voor nodig was.

Het ging om:

- Een gemeentelijke verkiezingskrant, communicatie op de gemeentelijke website.
- Tegemoetkoming in de kosten van de organisatie van verkiezingsdebatten door diverse organisaties.
- De organisatie van de uitslagenavond.
- Extra kosten raadsvergaderingen waarin raadsleden afscheid nemen of geïnstalleerd worden.

Een en ander is door het presidium in een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd en de gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 12 maart 2026 besloten dit budget beschikbaar te stellen. De raad heeft echter besloten om de dekking te halen uit de stelpost onvoorzien van het college. Hierbij wordt voorgesteld om de dekking uit het begrotingssaldo te halen zodat de stelpost onvoorzien beschikbaar gehouden wordt voor het college om snel te kunnen schakelen op onvoorziene omstandigheden. Er wordt een incidentele ophoging van het budget gevraagd van € 28.500,- in 2026.

2. Verdeelsleutel samenwerking EHZ gemeenten

Via de Bestuursrapportage 2021 & Begroting 2022 hebben de gemeenteraden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde afspraken gemaakt over de wijze waarop zij onderling de kosten verrekenen die gemaakt worden bij de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Meerinzicht voor de periode 2021 tot en met 2025. Dat heeft niet geleid tot aanpassing van de verdeelsleutel, maar tot een aanvullende verrekening van kosten tussen enerzijds Ermelo als ontvangende partij en anderzijds de gemeenten Harderwijk en Zeewolde als betalende partij.

In de Begroting van 2026 is opgenomen dat de verdeling van de kosten die in de samenwerking worden gemaakt, moeten passen bij de ontwikkeling van de samenwerking en gebaseerd zijn op de werkelijke dienstverlening naar de gemeenten: Ten tijde van het opstellen van deze begroting (zomer 2025) zijn de gesprekken hierover nog in volle gang. Om die reden hebben alle drie gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, de kostenverdeling voor MIZ zoals was afgesproken voor 2025, vooralsnog overgenomen in de begroting van 2026. Hierbij is aangegeven dat nadat de drie raden hebben ingestemd met een nieuwe verdeelsystematiek, de begroting daarop zal worden aangepast.

De aanvullende afspraken tussen gemeenten voor de periode 2021-2025, waren gebaseerd op de gecontroleerde jaarrekening 2019 van de gemeenten en de vastgestelde begroting 2020 van MIZ. Dezelfde methode en de dezelfde uitgangspunten zijn gebruikt om de cijfers te actualiseren. Hierbij zijn de gecontroleerde jaarrekening 2024 van de gemeenten en de vastgestelde begroting 2025 van MIZ als basis gebruikt.

Op basis van de geactualiseerde doorrekening van de eerder gemaakte college afspraken, ontstaan nieuwe cijfers. Een vergelijking tussen de afspraken tot en met 2025 en de geactualiseerde cijfers laat het volgende beeld zien:

	Vastgesteld Raad Begroting 2021	Voorgesteld Raad begrotingswijziging	Voorgesteld Raad begrotingswijziging	Verschil ten opzichte van 2025 per jaar
	2025	2026	2027	begrotingswijziging
Ermelo	€ 946.356	€ 1.042.743	€ 1.042.743	€ 96.387 Voordeel
Harderwijk	-€ 613.067	-€ 687.673	-€ 687.673	-€ 74.606 Nadeel
Zeewolde	-€ 333.289	-€ 355.070	-€ 355.070	-€ 21.781 Nadeel

De periode tot en met de zomer 2027, zal worden gebruikt om te komen tot een heldere ambtelijke én bestuurlijke koers in de samenwerking tussen EHZ gemeenten, inclusief een duurzaam houdbare verdeelsleutel van kosten die daarbij past.

Het voorstel is om de uitbreiding van de benodigde middelen van € 74.606,- structureel op te nemen. Hoewel de raad het budget alleen t/m 2027 beschikbaar stelt, waarna het college met een nieuw voorstel zal komen, is het logisch om deze ruimte structureel te borgen in onze begroting en daarmee te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende begrotingsruimte aanwezig is om een eventuele wijzigingen in de verdeelsleutel structureel op te kunnen vangen.

3. Registermappen burgerzaken

I.v.m. de archiefwet en het stijgend aantal aktes worden meer kosten gemaakt voor de jaarlijkse aanschaf van de register mappen. Voorgesteld wordt om de begroting structureel met € 1.500,- vanaf 2026 bij te stellen in het kader van reëel begroten.

4. Commissie naamgeving ombuiging deels terugdraaien

De commissie naamgeving adviseert het college over het benoemen van straten, wateren en andere delen van de openbare ruimte. Niet-ambtelijke leden ontvangen een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen. Ook zijn er wat andere onkosten. Bij de ombuigingen is het volledige budget geschrapt. Om de vergoedingen en onkosten te kunnen betalen, is reparatie nodig. Dit herstel gaat om ongeveer 1/3 van het bedrag van de volledige ombuiging. Voorgesteld wordt om de begroting met structureel € 1.250,- bij te stellen vanaf 2026.

5. Verkoop grond dierenasiel de Ark

Het College heeft op 20 januari 2026 besloten in te stemmen met de verkoop gronden aan de Leuvenumseweg 70 aan de erfpachter belast met een recht van opstal en de financiële effecten hiervan te betrekken bij de eerstvolgende turap. Op basis van de vastgestelde grondprijzenbrief 2025 is een verkoopprijs bepaald van afgerond € 349.000,-. Het perceel kent geen boekwaarde, waardoor er dus sprake

is van een incidenteel voordeel van € 349.000,- in 2026. Het wegvallen van de structurele inkomsten vanuit het recht van opstal betekent een structureel nadeel van afgerond € 1.600,- vanaf 2026.

6. Ombuiging verkoop woningen m.b.t. 2026

De voorbereiding van de verkoop van de betreffende vier woningen is gestart. Besluitvorming staat gepland voor Q2 2026 en de verkoop voor Q3/Q4 2026. De verwachting is daarmee, dat de voor 2027 en latere jaren genoemde ombuigingen gerealiseerd worden. In 2026 wordt daarmee de ombuiging niet gerealiseerd. Dit levert een incidenteel nadelig effect op van € 28.000,- in 2026.

7. Budget regisseur Ondernijning inzetten voor uitvoering (neutraal)

De afgelopen jaren is er een regisseur Ondernijning actief geweest voor de intergemeentelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit in Harderwijk, Ermelo en Putten. Begin 2026 is in het overleg tussen de politie, het Openbaar Ministerie en drie burgemeesters besproken om de samenwerking voort te zetten, maar de uitvoering in 2026 en 2027 vooral lokaal verder te versterken. De rol van de regisseur wordt daarmee verschoven naar de eigen gemeentelijke organisatie. De toegevoegde waarde voor de aanpak van Ondernijning zit voor de komende anderhalf jaar vooral in de aanpak van casuïstiek en nu minder in beleid en advisering. Het voorstel is om het vrijgekomen personeelsbudget van ongeveer € 30.000,- in te zetten voor de uitvoering. Dat betekent dat er extra middelen zijn voor meer controles, meer voorlichting, voor specifieke acties en campagnes tegen georganiseerde criminaliteit en mensenhandel. Dit voorstel heeft geen financieel effect.

8. Budget voor Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM)

Hoe bereiden we ons voor op een calamiteit of crisis binnen EHZM? Onze belangrijkste taken naar de burgers moeten altijd door kunnen gaan, ook als er een flinke, langdurige verstoring is. De organisatie daarvan is best complex. Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) houdt zich daar mee bezig, samen met vele collega's uit de organisaties. Denk aan een langdurige stroomstoring, een hack door cybercriminelen, uitval van een gebouw, een ernstige verstoring van ICT of de uitval van telefonie.

De netwerkdirectie heeft het actieplan 2026 recentelijk vastgesteld, waarbij er € 110.000,- voor de vier organisaties nodig is. De bijdrage van Harderwijk is € 44.000,-. Dit geld is dit jaar nodig, waarbij de structurele bijdrage zal worden aangemeld bij de Begroting 2027.

Het geld is nodig voor met name de acties rond opleiden, trainen en oefenen van de diverse betrokken teams en personen (88% van het budget). En daarnaast voor de structurele borging BCM in de lijnorganisatie, voor de calamiteitenorganisatie als sluitstuk van BCM en voor de afstemming BCM in relatie tot BIO2 en CbW.

Verder zijn diverse Harderwijkse teams bij BCM betrokken, met name team KCC, team Stadstoezicht, team Stadsbedrijf, team Samenleving.

9. Tijdelijke inhuur KCC i.v.m. voorbereiding KEC (ontwikkeling)

Om de inrichting van het nieuwe KEC voor te bereiden, nemen eigen medewerkers deel aan verbeterprojecten, opleidingen en overleg. Door tijdelijke inhuur in te zetten voor de telefonie, borgen we de continuïteit van de bereikbaarheid en geven we eigen medewerkers de ruimte om actief mee te bouwen aan hun nieuwe werkomgeving. Het betreft de inhuur van 1 fte met start z.s.m. na besluitvorming in 2026 doorlopend t/m het 1^e kwartaal van 2027. Er is een incidenteel bedrag benodigd van € 78.000,- in 2026 en € 20.000,- in 2027. Dit effect zal worden betrokken bij de analyse personeelslasten in de 2^e tussentijdse rapportage.

10. Abonnementen

Sinds de invoering van de Omgevingswet is het noodzakelijk om jaarlijks kosten te maken voor een kennissysteem. Door een abonnement van BrisWarenhuis (Bouwregelgeving) wordt het budget voor abonnementen jaarlijks overschreden. In het kader van reëel ramen wordt er een structureel bedrag gevraagd van € 7.660,- vanaf 2026.

11. Ombuiging dranghekken

Per 1 januari 2026 is een ombuiging doorgevoerd voor het stoppen met faciliteren van dranghekken voor evenementen. De ombuiging is doorgevoerd door een besparing bij team Stadsbedrijf (lees: vermindering FTE). Waar het Stadsbedrijf in 2025 voor 55 evenementen dranghekken heeft geleverd, was de insteek van de ombuiging om vanaf heden alleen hekken te leveren voor niet-commerciële evenementen (zoals Koningsdag-/spelen, Avondvierdaagse, Sinterklaas en buurtbarbecues). De ombuiging is echter nog niet uitvoerbaar, omdat er onduidelijkheid is over welke evenementen als commercieel beschouwd moeten worden en omdat hierover niet helder gecommuniceerd is naar organisatoren.

Daarom wordt voorlopig de 'oude werkwijze' gehanteerd. Dit betekent dat het Stadsbedrijf zich nog altijd inzet voor faciliteren van evenementen en het leveren van dranghekken. Tot vaststelling van het nieuwe evenementenbeleid – waarin hierover een uitspraak moet worden gedaan – betekent dit dat er sprake is van een overschrijding op het personeelsbudget. De ombuiging van € 14.500,- wordt in 2026 niet gerealiseerd en dit effect wordt betrokken bij de analyse personeelslasten in de 2^e tussentijdse rapportage.

12. Werkzaamheden wonen voor de regio

Harderwijk voert in 2026 in afstemming met gasttheergemeente Putten enkele werkzaamheden uit voor de regio Noord-Veluwe die voortvloeien uit de Woondeal. Hiervoor wordt gemiddeld 8 uur per week aan ambtelijke capaciteit geleverd. Dit betreft het opstellen van een Afsprakenkader overige aandachtsgroepen, het opstellen van een Programma van eisen ouderenhuisvesting en het organiseren van een Netwerkbijeenkomst/Zorgvastgoedlunch. Dit levert in een incidenteel voordeel op in 2026 van € 39.552,-.

13. Budget OR trainingdagen

Vanuit de wet op de ondernemingsraden is de gemeente verplicht om alle OR leden 5 trainingdagen per jaar aan te bieden. Het huidige budget van de OR is daarvoor niet toereikend. Structurele bijstelling is (nog) niet noodzakelijk, de afgelopen jaren is niet volledig gebruik gemaakt van dit recht door de OR. Dit jaar, mede door de OR verkiezingen en de nieuwe OR leden, lijkt het budget voor de OR niet toereikend om aan deze verplichting te kunnen voldoen. Incidenteel vraagt de OR € 6.000,- extra budget aan om dit jaar 4 trainingdagen met de nieuwe OR te kunnen organiseren en de nieuwe OR leden een goede start te geven. Dit levert een incidenteel nadelig effect op van € 6.000,- in 2026.

14. Proces Woo-verzoeken (ontwikkeling)

Het toenemende aantal Woo-verzoeken en de complexiteit daarvan vraagt om een kritische blik op onze werkwijze. Hiervoor is een projectgroep met een onderzoek gestart. Dit onderzoek richt zich op het optimaliseren van het Woo-proces, van ontvangst tot afhandeling, waarbij er niet alleen wordt gekeken naar de vereisten van de Woo voor transparantie en openbaarheid, maar ook naar de randvoorwaarden die de Archiefwet stelt aan een zorgvuldige informatiehuishouding, correcte registratie en duurzame archivering. Zo wordt er voor gezorgd dat er wordt voldaan aan alle openbaarheidseisen, maar ook dat er een betrouwbare informatievoorziening wordt gegarandeerd voor de langere termijn. Het onderzoek wordt nu gedaan vanuit de bestaande formatie. Wel wordt opgemerkt dat er voor de afhandeling nu al soms toch extra capaciteit wordt ingezet. Bij de analyse personeelslasten bij de 2e turap zal deze ontwikkeling ook worden meegenomen.

15. Algemene uitkering Gemeentefonds – Decemercirculaire 2025

De decemercirculaire is de vertaling van de najaarsnota van het Rijk. Met ingang van 2026 is de financiering van de CDOKE (klimaat en energie) middelen overgegaan van een SPUK regeling naar een decentralisatie-uitkering. Echter, het hele budget was nog niet verdeeld met de septembercirculaire, waardoor vanuit de decemercirculaire € 50.000,- extra wordt ontvangen in 2026. Dit bedrag zal worden toegevoegd aan de stelpost taakmutaties.

Verder heeft het Rijk de verdeelreserve gedeeltelijk vrijgegeven wat leidt tot een voordeel in 2026 van € 80.000,-. De verdeelreserve wordt aangehouden om "kleine" schommelingen in de aantallen (bijvoorbeeld inwoners) op te kunnen vangen in het gemeentefonds. Vanuit de decemercirculaire zijn er geen effecten voor 2027 en verder.

(Bedragen * € 1.000,-)

Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Septembercirculaire 2025	116.134	115.125	113.167	115.351
Decemercirculaire 2025	116.264	115.125	113.167	115.351
Bruto effect Decemercirculaire	130	0	0	0
Taakmutaties/DU (koppeling met beleidsterrein)	-50	0	0	0
Netto effect Decemercirculaire	80	0	0	0

(positief getal = voordelig; negatief getal = nadelig)

Programma 1 Veiligheid

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
16	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Extra budget opleidingen Crisisbeheersing	S	- 9	- 9	- 9	- 9
		Totaal programma 1		- 9	- 9	- 9	- 9

16. Extra budget opleidingen Crisisbeheersing

Alle gemeenten hebben medewerkers die bij een ramp of crisis een crisisrol vervullen binnen de crisisbeheersing of bevolkingszorg. Het opleiden, trainen en oefenen doen we in gezamenlijkheid met de gemeenten van de VNOG.

De gemeentesecretarissen binnen VNOG hebben unaniem ingestemd met het voorstel om de vakbekwaamheid voor medewerkers van gemeenten te professionaliseren. Hiermee is ook ingestemd met de hiervoor noodzakelijke verhoging per gemeente.

Het bedrag is opgebouwd uit extra kosten voor het verhogen van de frequentie en kwaliteit van vakbekwaamheidsactiviteiten en voor het aanstellen van een fulltime Adviseur Vakbekwaamheid binnen de VNOG. Deze bijdrage staat los van de gemeentelijke bijdrage aan de VNOG.

Er wordt een structureel bedrag gevraagd van € 9.000,- vanaf 2026.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
17	2.1 Verkeer en vervoer	Prijsstijgingen wegwerkzaamheden (ontwikkeling)		0	0	0	0
18	2.1 Verkeer en vervoer	Leges verwijderen wespennesten bij particulieren	S	- 8	- 8	- 8	- 8
19	2.4 Economische havens en waterwegen	Verwerking 1e wijziging Verordening Havengelden 2026	I	- 41	0	0	0
20	2.4 Economische havens en waterwegen	Bediening bruggen buiten reguliere werktijden	I	- 5	0	0	0
21	2.5 Openbaar vervoer	Openbaar vervoer (DRIS-displays)	I	-31	0	0	0
		Totaal programma 2		- 85	- 8	- 8	- 8

17. Prijsstijgingen wegwerkzaamheden (ontwikkeling)

De achterliggende periode is de olieprijs aanzienlijk gestegen. Dit heeft gevolgen voor onze wegenprojecten. Vanwege de prijsstijgingen worden bijvoorbeeld asfalt en diesel duurder. De uiteindelijke aanbesteding van onze wegenprojecten zal daarom naar verwachting hoger uitvallen dan vooraf is geraamd.

Het is nog niet bekend wat de exacte financiële gevolgen zijn voor onze wegenprojecten. Wel is het verstandig alvast rekening te houden met de prijsstijgingen. Het effect van deze prijsstijgingen en eventuele bijsturing op kwaliteit en uitvoering wordt in beeld gebracht bij de 2^e Turap.

18. Leges verwijderen wespennesten bij particulieren

Met vaststelling van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2026-2030 (IBOR) is bepaald dat we als gemeente stoppen met bestrijding van wespennesten bij particulieren en bedrijven (in het kader van de Wet Markt en Overheid). Dit betekent ook dat geen inkomsten meer binnenkomen aan leges.

In de begroting staat opgenomen dat een bedrag aan leges t.w.v. € 8.250,- wordt verwacht. Gezien het eerdere besluit is dit onjuist. Dit voorstel betekent dus een structureel nadeel van € 8.250,- vanaf 2026.

19. Verwerking 1e wijziging Verordening Havengelden 2026

Op 1 april 2026 heeft de raad een besluit genomen over de 1e wijziging van de Verordening Havengelden 2026. Hierin is benoemd dat de zone 'Historische schepen met woonfunctie' niet in 2026 wordt geëxploiteerd. Tegenover de aan deze zone toegerekende kosten ad € 41.000,- staat hierdoor geen opbrengst. Er is onderzocht welke extra opbrengsten vanuit andere doelgroepen mogelijk zijn binnen deze zone. Vooral nog wordt ervan uitgegaan dat het hier om marginale opbrengsten gaat. Hierdoor wordt voorgesteld het volledige bedrag van € 41.000,- als nadeel op te nemen in 2026. Mocht blijken dat er toch meer extra opbrengsten zijn gerealiseerd in het hoogseizoen, wordt dit verwerkt in de 2e Turap.

20. Bediening bruggen buiten reguliere werktijden

In het 1e kwartaal van 2026 heeft het college het ontwerp van de Regeling bedieningstijden beweegbare bruggen Harderwijk vastgesteld. In deze regeling is een uitzondering gemaakt voor een drietal ondernemers waarbij de bruggen buiten de reguliere werktijden van de Havendienst moeten worden geopend. Dit leidt tot aanvullende dienstverlening van ca. € 5.000,-. Dekking hiervan wordt voornamelijk alleen voor 2026 aangevraagd. Vanaf 2027 is de insteek dat dit binnen de begroting moet worden opgevangen.

21. Openbaar vervoer (DRIS-displays)

In 2024 is een budget beschikbaar gesteld voor het verbeteren van faciliteiten bij OV-haltes. Hieruit zouden onder meer nieuwe DRIS-displays worden gefinancierd. Dit zijn dynamische reizigersinformatiedisplays. Voor plaatsing, exploitatie en beheer nemen we deel aan een aanbesteding die de provincie als trekker doet. Helaas is deze aanbesteding vertraagd vanwege problemen met een vorige leverancier en het mislukken van een nieuwe aanbesteding. De verwachting is dat de nieuwe aanbesteding medio 2026 wel slaagt.

Vanwege bovengenoemde vertraging konden we onze bijdrage niet in 2024 en 2025 doen. Het bedrag is in 2025 vrijgevallen omdat het niet nogmaals overgeheveld kon worden naar 2026. Er wordt een incidenteel bedrag gevraagd van € 31.000,- in 2026.

Programma 3 Economie

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
22	3.4 Economische promotie	Fase 2 Ontvangstlocatie Veluwe	S	0	- 7	- 7	- 7
		Totaal programma 3		0	- 7	- 7	- 7

22. Fase 2 Ontvangstlocatie Veluwe

Voor de Veluwe Ontvangstlocatie is er samen met de stakeholders een Masterplan gemaakt. In december 2025 is Fase 1 van dit plan opgeleverd en feestelijk geopend. Het betreft de realisatie van een Veluwe poort aan de Boekhorstlaan. Dit wordt mede gefinancierd door de bijdrage van de 1^e tranche van de Regio Deal. Om een zo goed mogelijk effect te sorteren voor zowel de recreatie als de natuur, is de realisatie van Fase 2 echter onontbeerlijk. Vanuit de kadernota 2026 zijn de middelen voor fase 2 met de begroting 2026 beschikbaar gesteld door de raad.

In Fase 2 zetten wij in op de volgende twee onderdelen:

1. Een iconische wandelverbinding in de vorm van een boomkronenpad. Er wordt daarmee op een optimale manier de aansluiting op de routestructuur op de Veluwe gerealiseerd. Door de goede aansluiting op het wandelknooppuntennetwerk en de voorzieningen die bij een Veluwe Poort horen, wordt de locatie extra aantrekkelijk en leidt het tot een afname van de parkeerdruk op de Watertorenweg. Dat leidt vervolgens tot het bundelen van de bezoekersstromen op één locatie waar alle recreatieve routes aan gekoppeld zijn en dat levert winst op voor de natuur. De middelen voor dit onderdeel zijn gereed zowel vanuit de gemeente als vanuit provincie Gelderland.
2. De versterking van de verbinding met de stad en de kust (Veluwe aan Zee). Aan de hand van diverse belevingsroutes en verbindingen, is het doel om de bezoeker richting het water en de stad te brengen. Op deze manier gaat de ontvangstlocatie functioneren als een schakel tussen de Veluwe en de stad en het water.

De aanvraag voor middelen van de Regio Deal (€ 162.000,-) is gehonoreerd door provincie waardoor ook een cofinanciering van € 162.000,- gevraagd wordt vanuit gemeente Harderwijk. Er wordt daarom gevraagd om het krediet op te hogen met € 162.000,-. Dit betekent een hogere kapitaallast van € 7.290,- per jaar vanaf 2027 (afschrijving 25 jaar, 0,5% omslagrente).

Programma 4 Onderwijs

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
23a	4.2 Onderwijshuisvesting	DDC-vergoeding Landstede	S	402	402	402	402
23b	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	DDC-vergoeding Landstede (stelpost m.b.t. Meicirculaire)	S	- 402	- 402	- 402	- 402
24a	4.2 Onderwijshuisvesting	Toevoegen OHBA-middelen aan OHBA-reserve IHP	I	- 42	0	0	0
24b	4.2 Onderwijshuisvesting	Toevoegen OHBA-middelen aan OHBA-reserve IHP	I	42	0	0	0
25	4.2 Onderwijshuisvesting	Krediet grond t.b.v. Basisschool Het Koraal	S	0	- 2	- 2	-2
26	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Leerplicht	I	- 23	0	0	0
		Totaal programma 4		- 23	- 2	- 2	- 2

23. DDC-vergoeding Landstede

Vanaf 1 januari 2026 is de DDC-overeenkomst met Landstede geëindigd vanwege de vorming van de verticale VMBO/MBO-school. De jaarlijkse DDC-bekostiging komt hiermee te vervallen. Hier tegenover staat een verlaging van de inkomsten in het gemeentefonds bij de Meicirculaire 2026. Het bedrag van structureel afgerond € 402.000,- wordt weggezet op een stelpost zodat dit meegenomen kan worden bij de advisering van de Meicirculaire.

24. Toevoegen OHBA-middelen aan OHBA-reserve IHP

Van de in 2019 door het rijk beschikbaar gestelde OHBA-middelen (OnderwijsHuisvesting Basisonderwijs Asielzoekers) resteert nog € 41.579,-. Dit n.a.v. het feit dat er minder geld benodigd was voor het opknappen van de AZC-school 'De Vlieger'. De raad wordt voorgesteld, in lijn met het in 2023 genomen besluit om een bestemmingsreserve te vormen t.b.v. het IHP, om dit resterende incidentele bedrag in 2026 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve IHP.

25. Krediet grond t.b.v. Basisschool Het Koraal

In het in maart 2025 vastgestelde IHP 2025 is gemeld dat de interne overdracht van de grond voor Het Koraal van de grondexploitatie Drielanden (GREX) naar de algemene dienst pas in 2026 zal plaatsvinden omdat de grondwaarde nog bepaald moest worden. Inmiddels is de grondwaarde vastgesteld en zal de grond voor € 304.885,- worden overgedragen zodra het krediet hiervoor beschikbaar is gesteld. Op grond wordt niet afgeschreven en deze overdracht heeft daarom beperkt invloed op de kapitaallasten, namelijk een rentelast van afgerond € 1.500,- vanaf 2027.

26. Leerplicht

Door het toenemende aantal verzuimmeldingen en de toenemende complexiteit bij (verzuim)casuïstiek wordt er sinds 2022 via incidentele middelen (zijnde het benutten van het surplus specifieke uitkering voor het doorstroompunt) extra formatie (1,5 fte) beschikbaar gesteld voor leerplicht. Vanaf 2026 zijn deze incidentele middelen niet meer beschikbaar. De wethouder van de gemeente heeft in het OOGO ingestemd met het regionale besluit om deze 1,5 fte in 2026 voort te zetten en dekking te zoeken. Voor 1,5 fte is € 169.000,- aan aanvullende incidentele middelen nodig. Een deel kan gedekt worden vanuit de reserve liquidatie RNV, zijnde een bedrag van afgerond € 83.000,-. Het overige deel zijnde € 86.000,- te dekken uit een incidentele extra bijdrage van de zeven regiogemeenten. Voor Harderwijk betekent dit een bijdrage van € 23.000,- in 2026.

Voor 2027 is regionaal nog geen besluit genomen over de begroting. De verwachting is dat de extra formatie van minimaal 1,5 fte ook in 2027 en verder nodig is. Uitgaande van 1,5 fte wordt een extra bijdrage van € 43.000,- voor Harderwijk verwacht. Dit bedrag wordt op basis van nadere advisering bij het begrotingsproces 2027 betrokken. Indien regionaal besloten wordt dat er meer/minder dan 1,5 fte nodig is wordt de raad voorgesteld het budget te wijzigen met het aangepaste bedrag.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
27	5.1 Sportbeleid en activering	EK Coastal Rowing (ontwikkeling)		0	0	0	0
28	5.2 Sportaccommodaties	Indexering contract Hellebrekers De Sypel (ontwikkeling)		0	0	0	0
29	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Indische herdenking	I	- 1	- 1	0	0
30	5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Popschool	S	- 8	- 8	- 8	- 8
31	5.7 Openbaar groen en recreatie	Stadsidee	I	- 27	0	0	0
32	5.7 Openbaar groen en recreatie	Inhuur vanwege langdurig ziekteverlof/uitval (ontwikkeling)		0	0	0	0
Totaal programma 5				- 36	- 9	- 8	- 8

27. EK Coastal Rowing (ontwikkeling)

Het EK Coastal Rowing komt in september 2027 naar Harderwijk en Zeewolde. Aanvullend op het EK zal er maatschappelijke activatie plaatsvinden. Hiervoor is (vanaf ruim een jaar vooraf) projectleiding noodzakelijk om het in en buiten de gemeentelijke organisatie uit te zetten. We zijn nog in gesprek welke rol de Gelderse Sport Federatie hierin kan vervullen. Op het moment is nog niet bekend of er aanvullende uren noodzakelijk zijn.

28. Indexering contract Hellebrekers De Sypel (ontwikkeling)

Voor beheer en onderhoud van de installaties van zwembad De Sypel is een meerjarig contract afgesloten met Hellebrekers in Nunspeet.

In 2024 bedroeg het jaarlijks contract € 234.347,- en in 2026 is dit als gevolg van indexatie € 260.922,- (11,34% t.o.v. 2024).

Hellebrekers indexeert (contractueel) op basis van cijfers van het CBS (in een verhouding van 80% loon en 20% materiaal). De meerkosten als gevolg van deze index worden niet doorberekend in het jaarlijks daarvoor beschikbare budget, met als gevolg dat het beschikbare budget ontoereikend is en het verschil tussen begroot en indexatie ieder jaar stijgt. Om dit te 'repareren' dient het budget structureel te worden verhoogd met € 12.000,- per jaar vanaf 2027. Bij de 2^e tussentijdse rapportage volgt een analyse m.b.t. de gehele exploitatie van de Sypel en wordt dit daarbij betrokken.

29. Indische herdenking

Naar aanleiding van de motie om een blijvende plek van de Indische geschiedenis in het collectieve herdenken te waarborgen, heeft de Indische gemeenschap in 2025 een herdenking georganiseerd. Gemeente wil de komende twee jaar bijdragen om de organisatie financieel te ondersteunen in de "opstartfase" zodat de Indische herdenking een jaarlijks terugkerende herdenking wordt. Er wordt een incidenteel bedrag gevraagd van € 1.000,- in zowel 2026 als 2027.

30. Popschool

Bij het structureel maken van de subsidie voor de Popschool in de Kadernota is destijds (2024) vooruitlopend een ombuiging van 8% (€ 16.000,-) toegepast en structureel in de begroting verwerkt. In de uiteindelijke besluitvorming heeft de Raad echter met terugwerkende kracht besloten de ombuiging voor grote culturele instellingen te halveren van 8% naar 4%. Hierdoor is er in de Kadernota achteraf gezien te veel omgebogen. Om de begroting voor 2026 en verder in lijn te brengen met dit herziene Raadsbesluit, wordt via deze Turap een extra structureel bedrag van € 8.000,- gevraagd. Hiermee wordt het teveel omgebogen deel hersteld en komt de feitelijke korting voor de Popschool conform afspraak uit op 4%.

31. Stadsidee

Projecten binnen het 'Stadsidee' worden door inwoners zelf uitgevoerd. Omdat het werken in de openbare ruimte voor hen vaak ingewikkeld is, vergt de uitvoering regelmatig meer tijd dan het betreffende begrotingsjaar toelaat. Zo is het plein bij de Wereldwinkel pas medio april 2026 opgeleverd.

De factuur van de aannemer (€ 27.000,-) is hierdoor in 2026 ingediend. Hoewel het budget van 2025 niet was overgeheveld, zijn wij de afspraak met de initiatiefnemers nagekomen en het plein afgerond. Door de stopzetting van het Stads idee (vanwege ombuigingen) is dit bedrag ten laste gekomen van het vervangingsbudget 'Openbare Ruimte Groen'. Omdat deze kosten niet voor dit doel gereserveerd waren, ontstaat er op dit budget een overschrijding. Er wordt een incidenteel bedrag gevraagd van € 27.000,- in 2026.

32. Inhuur vanwege langdurig ziekteverlof/uitval (ontwikkeling)

Bij personeel van het Stadsbedrijf is sprake van enkele langdurige zieken. Voor enkele medewerkers geldt dat zij langdurig afwezig zijn, vanwege niet-werkgerelateerde klachten. Om hun inzet en productie op te vangen, is de verwachting dat dit jaar extra ingezet wordt op inhuur van personeel. Dit is een incidentele uitgave, van naar verwachting € 76.800,- (3 x 16 weken, 40 uur en uurtarief € 40). Deze inzet kan niet worden gedekt uit bestaande budgetten. Dit effect zal worden betrokken bij de analyse personeelslasten in de 2^e tussentijdse rapportage.

Programma 6 Sociaal domein

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
33	6.1	Toezicht Kwaliteit Kinderopvang	S	- 14	0	0	0
34	6.1	Oekraïne opvang/jongerenwerk	I	185	0	0	0
35	6.1	Afvoeren ombuiging faciliteitenbesluit asielopvang	S	0	0	- 32	- 32
36	6.1	Afvoeren ombuiging subsidie buurthuizen verlagen	S	- 20	- 30	- 30	- 30
37a	6.1	Overschot hersteloperatie toeslagenaffaire	I	328	0	0	0
37b	6.1	Meldpunt Niet Acute Zorg	I	-55	0	0	0
37c	6.1	Procesregisseur Zorg & Veiligheid	I	-100	0	0	0
37d	6.1	Dekking procesregisseur Zorg & Veiligheid – dekking uit budget 'Maatschappelijke Zorg lokaal'	I	35	0	0	0
38	6.2	Indexering budget SJNV	S	-75	-75	-75	-75
39a	6.92	Vervlechting toegang Regionaal Expertteam en Toekomsttuin	I	- 51	0	0	0
39b	6.92	Vervlechting toegang Regionaal Expertteam en Toekomsttuin (dekking reserve Sociaal Domein)	I	51	0	0	0
40	Divers programma 6	Programmagelden/zorgkosten sociaal domein		0	0	0	0
		Totaal programma 6		284	- 105	- 137	- 137

33. Toezicht Kwaliteit Kinderopvang

De uitvoering van het wettelijk verplichte toezicht op de kinderopvang staat onder financiële druk. Hoewel de wettelijke verplichtingen zijn toegenomen, zijn de beschikbare budgetten de afgelopen jaren niet evenredig meegegroeid.

In de septembercirculaire van het Rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van nieuwe wetgeving binnen het toezicht. Deze middelen (onder de 10k.) zijn echter niet structureel gekoppeld aan het specifieke budget voor kinderopvang, waardoor de financiering van deze extra taken momenteel ontoereikend is.

Daarnaast heeft er de afgelopen jaren geen correctie plaatsgevonden voor de gestegen personeelslasten. De loonindexatie conform de CAO van de toezichthouder (GGD) is niet verwerkt in de aan de gemeente toegekende budgetten, wat leidt tot een groeiend exploitatietekort op deze taak.

Het handhaven van de huidige kwaliteit en intensiteit van het toezicht, zoals wettelijk vereist, vraagt om een herijking van het budget. Zonder aanvullende middelen of indexatie zal het budgettaire tekort op de uitvoering van de Wet kinderopvang verder oplopen.

Er is een structureel bedrag benodigd van € 14.000,- vanaf 2026. Het bedrag wordt incidenteel in 2026 meegenomen in deze Turap en de integrale afweging voor de structurele middelen vanaf 2027 zal worden betrokken bij de begroting 2027-2030.

34. Oekraïne opvang/jongerenwerk

Er wordt een positief resultaat verwacht van € 200.000,- op de opvang van Oekraïners als gevolg van het niet hoeven inhuren van bewaking en catering op Hotel Kasteel De Essenburgh.

Het jongerenwerk zet zich in voor begeleiding van Oekraïense jongeren ter voorkoming van specialistische jeugdhulp. Om dit te bekostigen wordt een bedrag van € 15.000,- vanuit het overschot op de regeling opvang Oekraïne toegevoegd aan het budget individuele ondersteuning jeugd.

Per saldo betekent dit een incidenteel voordeel van € 185.000,- in 2026.

35. Afvoeren ombuiging faciliteitenbesluit asielopvang

Bij de begroting 2026 is besloten om deze ombuiging in 2026 (gedeeltelijk) en 2027 te dekken vanuit het begrotingssaldo en vanaf 2028 te handhaven op een lager niveau. Deze ombuiging is afhankelijk van inkomsten vanuit het faciliteitenbesluit en gerelateerd aan de sluiting van het AZC. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft echter 2 weken voor het aflopen van de bestuursovereenkomst besloten de opvanglocatie aan de Graaf Ottolaan in Harderwijk niet te sluiten per 1 juni 2026. Hierover vindt separate advisering en communicatie plaats. In deze Turap wordt vanwege de onduidelijke uitkomst voorgesteld de ombuiging vanaf 2028 naar nul te brengen. Dit betekent een financieel structureel nadeel vanaf 2028 van € 32.000,-.

36. Afvoeren ombuiging subsidie buurthuizen verlagen

Er is destijds een ombuiging aangemeld met de intentie om de exploitatiesubsidie voor buurthuizen vanaf 2026 te verlagen, waarbij het voorbehoud is gemaakt dat dit eerst afgestemd en doorgerekend moest worden. Deze ombuiging blijkt niet haalbaar omdat de terugverdien mogelijkheden via verhuur- en horeca-inkomsten niet opwegen tegen de sterk gestegen arbeidskosten van het noodzakelijke personeel en de reguliere schoonmaakkosten. Het voorstel is om de ombuiging af te voeren. Dit heeft € 20.000,- nadelig effect in 2026 en een structureel nadeel van € 30.000,- vanaf 2027.

37. Overschot hersteloperatie toeslagenaffaire – inzet voor Niet Acute Zorg en procesregisseur

Voor de uitvoering van de hersteloperatie toeslagenaffaire ontvangt de gemeente normbedragen vanuit het rijk op basis van het aantal plannen van aanpak. De vergoeding aan Stimenz, die de uitvoering van deze regeling verzorgt, vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte uren. De rijksbijdrage voor de uitvoering is hoger dan de gemaakte kosten, wat resulteert in een voordeel.

Het rijk vergoedt gemeenten achteraf voor gemaakte kosten. Het ontvangen bedrag over 2024 is eind 2025 definitief bekendgemaakt. Het daaruit ontstane voordeel bedraagt € 328.000,-.

Binnen het Meldpunt Niet Acute Zorg is een stijging in het aantal meldingen te zien. Het meldpunt NAZ is een wettelijke taak die door Stimenz wordt uitgevoerd. De stijging komt enerzijds door een toename van het aantal politiemeldingen en anderzijds door de groeiende landelijke bekendheid van het meldpunt onder inwoners. De inzet door Stimenz voor dit meldpunt leidt tot een hogere subsidie van € 55.000,-. Dit kan in 2026 gedekt worden uit het overschot vanuit de hersteloperatie toeslagenaffaire.

In 2026 vindt inhuur plaats voor een procesregisseur zorg & veiligheid. Binnen de huidige samenwerking tussen zorg-, sociaal- en veiligheidsdomein wordt een groeiende groep inwoners gezien waarbij sprake is van complexe multiproblematiek, stagnatie in de samenwerking en onvoldoende voortgang binnen de reguliere keten. Niet alle casuïstiek voldoet aan de criteria van de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) of het regionale Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH), terwijl de problematiek wel domeinoverstijgende afstemming en tijdelijke procesregie vraagt. Om escalatie te voorkomen en samenwerking te versterken wordt gewerkt met een tijdelijke vorm van domeinoverstijgende procesregie Zorg & Veiligheid. De procesregisseur neemt geen reguliere hulpverlening of structurele casusregie over. De procesregisseur organiseert, coördineert en bewaakt het proces wanneer samenwerking of voortgang vastloopt. De geraamde kosten hiervoor bedragen € 100.000,-. De kosten worden voor € 35.000,- gedekt uit het budget 'Maatschappelijke zorg lokaal' en voor € 65.000,- uit het overschot vanuit de hersteloperatie.

Per saldo wordt er een incidenteel bedrag in 2026 van € 208.000,- vanuit het voordeel op de regeling hersteloperatie toegevoegd aan het begrotingssaldo.

38. Indexering budget SJNV

Bij de opbouw van de begroting 2026-2029 is het budget voor de subsidie aan de Stichting Jeugd Noord

Veluwe (SJNV) geïndexeerd met het materiele percentage van 2,7%. In de subsidieafspraken met de SJNV is afgesproken om de subsidie met het OVA percentage te indexeren. Het voorlopig OVA percentage voor 2026 bedraagt 4,24%. De structurele verhoging van het budget is € 75.000,-. Bij de begroting 2027-2030 wordt het budget geïndexeerd met het OVA percentage.

39. Vervlechting toegang Regionaal Expertteam en Toekomsttuin

Het college heeft d.d. 18 november 2025 ingestemd met het organiseren van één toegang waar professionals laagdrempelig terecht kunnen voor hulp en/of advies. Deze toegang wordt uitgevoerd door de procescoördinator en voorzitter van het RET en de Toekomsttuin. Voor 2026 leidt dit tot incidentele kosten van € 51.000,-. De uitvoering wordt belegd bij Meerinzicht. Voorgesteld wordt het incidentele bedrag voor 2026 te dekken uit de reserve sociaal domein.

40. Programmagelden/zorgkosten sociaal domein

Op basis van de uitkomsten van de jaarrekening 2025 is voor 2026 een doorrekening van de zorgkosten gemaakt en kan de begroting 2026 bijgesteld worden.

De 1^e prognose zorgkosten sociaal domein laat het volgende beeld zien:

Taak / wet

	Begroting 2026	1 ^e prognose 2026	Verschil begroting – prognose
Jeugd; exclusief ombuigingen	€ 22.262.000	€ 21.816.500	€ 445.500
Wmo; exclusief ombuigingen	€ 13.330.000	€ 13.164.000	€ 166.000
Participatie; exclusief ombuigingen	€ 21.232.000	€ 21.120.000	€ 112.000
Totaal	€ 56.824.000	€ 56.100.500	€ 723.500

Ombuigingen/taakstellingen

	Begroting 2026	Voorstel in te vullen	Restant
Taakstelling ivm investering CJG	-€ 1.800.000	-€ 225.000	-€ 1.575.000
Nog in te vullen ombuigingen Jeugd Harderwijk	-€ 375.000	-€ 375.000	€ 0
Nog in te vullen ombuigingen Wmo Harderwijk	-€ 200.000	-€ 165.000	-€ 35.000
Nog in te vullen ombuigingen Wmo Meerinzicht	-€ 86.000	€ 0	-€ 86.000
Nog in te vullen ombuigingen Pwet Harderwijk	-€ 260.000	-€ 120.000	-€ 140.000
Nog in te vullen ombuigingen Pwet Meerinzicht	-€ 102.000	€ 0	-€ 102.000
Totaal	-€ 2.823.000	-€ 885.000	-€ 1.938.000

Op basis van de 1^e prognose 2026 bedraagt het voordeel op de zorgkosten € 723.500,-. Voorgesteld wordt om voor een bedrag van € 885.000,- taakstellingen/ombuigingen in te vullen. Voor het totale negatieve effect van € 161.500,- wordt voorgesteld nog geen mutatie op de reserve sociaal domein te doen. Bij de tweede tussentijdse rapportage wordt een nieuwe prognose afgegeven. Daarbij zal wederom worden beoordeeld of er ombuigingen ingevuld kunnen worden, of de taakstelling i.v.m. het versterken van het CJG (deels) ingevuld kan worden en of er mogelijk een bedrag op de subsidie van het CJG teruggevorderd gaat worden. Dan zal in totaliteit worden bekeken in hoeverre de reserve sociaal domein ingezet moet worden.

Jeugd

De positieve ontwikkeling uit 2025, waarbij het aantal jeugdigen met een zorgvraag daalde, lijkt zich door te zetten in 2026. In het eerste kwartaal van 2026 is er een doorrekening (1^e prognose) gemaakt van de ontwikkelingen. Hieruit blijkt dat niet alleen het volume, maar ook de duur en intensiteit van trajecten gemiddeld stabiliseren. Met name binnen het segment specialistische jeugdhulp zien we een afname. Dit betreft veel voorkomende jeugdhulp, zoals: ggz-behandelingen, individuele begeleiding en behandeling, opvoedhulp en dyslexie. De afname hiervan kan betekenen dat de investeringen in het voorveld (preventie en voorliggende voorzieningen, versterken van het CJG) beginnen te renderen. Hulpvragen worden vaker vroegtijdig en lichter opgepakt, waardoor intensieve jeugdhulptrajecten minder noodzakelijk zijn. Binnen voorliggende voorzieningen zien we inmiddels wachtlijsten ontstaan, wat laat zien dat steeds meer hulpvragen in een vroegtijdig stadium binnen het lokale veld worden opgepakt. Dit kan worden gezien als een bevestiging dat de beweging naar voren daadwerkelijk plaatsvindt.

Daarnaast kan de begroting voor de PGB uitgaven, op basis van de uitkomsten 2025, naar beneden bijgesteld worden. Deze ontwikkeling maakt dat binnen de beïnvloedbare delen van de jeugdhulp ruimte ontstaat om een deel van de ombuigingen daadwerkelijk te realiseren.

Op basis van de huidige positieve beweging stellen wij voor een totaalbedrag van € 600.000,- structureel in mindering te brengen op de ombuigingen jeugd (€ 375.000,-) en op de taakstelling i.v.m. de investering CJG (€ 225.000,-).

Met betrekking tot de segmenten wonen en essentiële functies blijven de cliëntaantallen nagenoeg stabiel in vergelijking met de realisatie 2025. Er is echter sprake van een toegenomen zorgintensiteit, wat tot een kostenstijging leidt. In de 1^e prognose 2026 wordt een nadeel geraamd van afgerond € 200.000,-. Juist op deze hoogspecialistische en complexe vormen van zorg is de gemeentelijke beïnvloedingsruimte beperkt. Het betreft vaak jeugdigen met meervoudige problematiek, waarbij verwijzingen en inzet buiten de directe gemeentelijke toegang plaatsvinden. Hierdoor hebben gemeenten beperkt grip op zowel de instroom als de duur en intensiteit van deze trajecten.

Wmo

In 2025 waren de effecten van de nieuwe werkwijze binnen de Wmo, waarbij actief gemonitord en bijgestuurd wordt op ingezette maatregelen zichtbaar. Deze ontwikkeling zet zich door in 2026. De aanpak richt zich op het voorkomen van stapeling van ondersteuning en het verkorten van de ondersteuningsperiode, met name bij inwoners met meerdere voorzieningen en ZIN- en PGB trajecten. Op basis van de jaarrekeningcijfers 2025, kunnen de uitgaven voor PGB met € 165.000,- structureel naar beneden bijgesteld worden. Voorgesteld wordt om dit bedrag in te zetten voor de nog in te vullen ombuigingen.

Participatie

Het aantal werknemers met een loonkostensubsidie (LKS) is in 2025 toegenomen. Deze ontwikkeling zet zich door in 2026. Dit heeft een positief effect op de uitgaven voor uitkeringen. Daarnaast is ook het aantal bijstandsuitkeringen in 2025 gedaald, wat leidt tot lagere uitgaven. Dit werkt door in de 1^e prognose 2026. Ten opzichte van de begroting 2026 is een voordeel op de uitgaven voor uitkeringen zichtbaar van € 120.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag structureel op de nog in te vullen ombuigingen in mindering te brengen.

Kanttekening

Hoewel de huidige data positief is, is een kanttekening op zijn plaats. Het betreft een prognose op basis van ontwikkelingen die begin april zichtbaar zijn. Omdat de werkelijkheid gedurende het jaar kan fluctueren door mutaties in de zorgvraag, blijven we de cijfers nauwgezet monitoren. Daarnaast is het financiële resultaat een optelsom van diverse factoren zoals demografische ontwikkelingen, prijsstijgingen en schommelingen in het aantal cliënten, de zorgduur en de intensiteit van trajecten. Hierdoor is een directe link met specifieke beleidsmaatregelen niet altijd één-op-één te kwantificeren. Bij de tweede tussentijdse rapportage wordt een nieuwe prognose afgegeven.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
41	7.1 Volksgezondheid	GGD	S	- 39	- 39	- 39	- 39
42a	7.2 Riolering	Rioolreiniging en -inspectie	I	- 40	0	0	0
42b	7.2 Riolering	Rioolreiniging en -inspectie (dekking voorziening Riolering)	I	40	0	0	0
43	7.2 Riolering	Bijdrage aan lopende werken (ontwikkeling)		0	0	0	0
44a	7.3 Afval	Afval kosten	I	- 372	0	0	0
44b	7.3 Afval	Afval kosten (dekking voorziening Afval)	I	372	0	0	0
45	7.3 Afval	Rechtszaak AVR Restafvalverwerking (ontwikkeling)		0	0	0	0
46	7.3 Afval	Afval Goeman Borgesiuslaan	I	- 23	0	0	0
		Totaal programma 7		- 62	- 39	- 39	- 39

41. GGD

De inwonerbijdrage voor de GGD NOG valt vanaf 2026 € 39.000,- hoger uit dan oorspronkelijk begroot. Dit is het gevolg van een begrotingswijziging bij de GGD. Deze is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 november 2025.

Deze stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de volgende ontwikkelingen binnen het Rijksvaccinatieprogramma (RVP):

- Taakoverdracht vaccinaties: De GGD heeft de uitvoering van de DKT-vaccinatie bij kinderen in hun zesde levensjaar overgenomen (voorheen DKTP op 4-jarige leeftijd door Icare). De meerkosten ontstaan bij de GGD door het huren van kleinschalige priklocaties. Icare beschikt zelf over kleinschalige locaties, de GGD niet.
- Optimalisatie uitvoering: De organisatie van het RVP is aangepast om de uitvoering te borgen en de algehele vaccinatiegraad te verhogen.
- Inhaalcampagne: Er wordt in 2026 specifiek voor onze gemeente een inhaalcampagne uitgevoerd voor de BMR-vaccinatie (Bof, Mazelen en Rodehond).

De begrotingswijziging heeft een structureel nadelig effect van € 39.000,- vanaf 2026.

42. Rioolreiniging en -inspectie

In 2025 stonden de grote transportriolen naar de RWZI op Lorentz op het programma voor reiniging en inspectie. De RWZI is op het laagste punt van de riolering gelegen. Hierdoor verzamelt er heel veel vuil in de riolen en liep het werk uit naar 2026. We zijn dan ook geconfronteerd met extra kosten voor reiniging en afvoerkosten van rioolslib. Om een goed beeld te krijgen van het vervangingsmoment wordt er naast de reguliere camera inspectie een extra maninspectie van de putten uitgevoerd. Deze kosten waren niet voorzien in 2026. De geplande inspectie voor 2026 start medio 2026. Door de genoemde extra kosten en de nog uit te voeren werkzaamheden voor 2026 ontstaat naar verwachting een overschrijding van het verwachte budget. Een deel van de totale kosten voor het transportriool wordt in rekening gebracht bij de mede-eigenaren gemeente Ermelo en Waterschap Vallei Veluwe. Na afronding van het project kan hier meer over worden gezegd wat de gevolgen zijn voor de gemeente Harderwijk.

Bij deze Turap wordt voorgesteld de begroting in 2026 incidenteel op te hogen met € 40.000,- en dit te dekken uit de egalisatievoorziening rioleringen. Er zit op dit moment een bedrag van afgerond € 232.000,- in deze voorziening, waarmee dit bedrag dus gedekt kan worden. Op deze manier kunnen de verwachte hogere kosten opgevangen worden binnen het systeem van de tariefberekening in de lijn van het systeem van 100% kostendekking.

43. Bijdrage aan lopende werken (ontwikkeling)

Aan lopende (reconstructie)werken in Harderwijk kunnen gelijktijdig rioleringswerken worden uitgevoerd. Werk met werk maken. In de Zeebuurt lopen de eerste onderzoeken naar deze win-win situaties.

Er lijken mogelijkheden te zijn voor de aanleg van een warmtenet. Als de weg toch open moet, zijn er kansen zoals rioolvervangings of relining en de aanleg van een nieuw hemelwaterstelsel om regenwater naar de haven te transporteren.

Ook de reconstructie van het Zeeplein (bij kruising Zeestraat – Laan 1940-1945) biedt mogelijkheden oude riolen te vervangen of te verwijderen. Met de planning voor reconstructie wordt gezocht naar een passend tijdstip voor uitvoering. De jaarlijkse rioleringskosten zijn dus gekoppeld aan timing die nog niet duidelijk is. Dit wordt gemeld als ontwikkeling en zodra er concrete financiële wijzigingen vanwege timing of kostenindicaties nodig zijn zal dit terugkomen in een volgende tussentijdse rapportage.

44. Afval kosten

Per saldo wordt een nadeel verwacht van € 372.000,- in 2026 op de uitgaven m.b.t. grondstoffen/afval. Het grootste deel van dit nadeel, ongeveer € 300.000,-, heeft betrekking op de begroting van de verwerkingskosten milieustraat. De structurele kosten voor grofvuil zijn per abuis niet meegerekend. Dit is over het hoofd gezien door de wijziging van de samenstelling van de begroting. Het restant van het nadeel (de werkelijke kostenstijging) bestaat uit diverse verwachte effecten in 2026 die zowel positief als negatief zijn, zoals lagere kosten op GFT/textiel en hogere kosten door onder andere de aanscherping van de CO2-heffing voor het verbranden van afval.

Bij deze Turap wordt voorgesteld de begroting in 2026 incidenteel op te hogen met € 372.000,- en dit te dekken uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Er zit op dit moment een bedrag van € 419.000,- in deze voorziening, waarmee dit bedrag dus gedekt kan worden. Op deze manier kunnen de verwachte hogere kosten opgevangen worden binnen het systeem van de tariefberekening in de lijn van het systeem van 100% kostendekking. Bij de begroting 2027 wordt een nieuwe afvalbegroting doorgerekend vanaf 2027 waarin deze

kosten worden meegenomen en een extra effect kunnen hebben op de afvalstoffenheffing.

45. Rechtszaak AVR Restafvalverwerking (ontwikkeling)

Afvalverwerker AVR heeft een brief gestuurd aan alle aandeelhoudende gemeenten van Afvalsturing Friesland en andere verwerkers, zoals Twente Milieu en HVC. Deze brief roept op tot beëindiging van de overeenkomsten die via inbesteding tot stand zijn gekomen. Gesteld wordt dat de opdrachtverlening onrechtmatig is en dat daarom een nieuwe aanbestedingsprocedure georganiseerd moet worden. De gemeente Harderwijk heeft in februari 2026 een brief met deze strekking ontvangen van advocatenkantoor CMS, namens AVR. De aangedragen argumenten lijken echter weerlegbaar, waardoor de gemeente Harderwijk een sterke rechtspositie inneemt. De verwachting is dat deze juridische kwestie nog geruime tijd zal duren. Via gastheergemeente Oldebroek wordt hiervoor externe juridische expertise ingeschakeld. Deze kosten zijn niet voorzien.

46. Afval Goeman Borgesiuslaan

De renovatie door Uwoon van de flats aan de Goeman Borgesiuslaan veroorzaakt een grote afvalstroom die veel extra inzet vraagt.

De bewoners moeten 5 weken naar een logeerwoning en moeten hun woning en bergingen leeg opleveren. Het is door Uwoon onvoldoende voorzien dat een deel van de bewoners hun grofvuil, dat deze verhuisbewegingen oplevert, niet naar de milieustraat brengen. Het afgelopen jaar is door het team Stadsbedrijf daarom extra afval verwijderd. Deze extra opruimingen zijn niet opgenomen in de begroting. Voor de resterende renovatieperiode willen we deze kosten beperken door extra afvalcontainers beschikbaar te stellen en te verrekenen met Uwoon.

Voor de plaatsing en lediging van de extra afvalcontainers, voor de periode september 2025 tot september 2026, is in 2025 een budget van € 50.000,- beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2025 (sept t/m dec) € 7.000,- besteed. Het overige en tevens grootste gedeelte van de kosten (jan t/m sept) worden gemaakt in 2026. Over deze € 43.000,- is met Uwoon de afspraak gemaakt dat zij daarvan de helft betalen. Doordat het restant van het budget van 2025 niet is overgeheveld verwachten we op dit budget, na de afgesproken verrekeningen met UWOON, een overschrijding van ongeveer € 23.000,- in 2026.

Programma 8 Ruimte en wonen

Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
47a	8.1 Ruimte en leefomgeving	Landschappelijke bijdrage Hierden	I	- 80	0	0	0
47b	8.1 Ruimte en leefomgeving	Landschappelijke bijdrage Hierden (dekking voorziening Ruimtelijke ontwikkeling)	I	80	0	0	0
		Totaal programma 8		0	0	0	0

47. Landschappelijke bijdrage Hierden

Op 8 april 2025 heeft het college de raadsinformatiebrief vastgesteld waarin een stand van zaken wordt gegeven van de uitvoeringsacties van de vastgestelde Uitvoeringsagenda Verdiepingsslag Buitengebied Harderwijk en Hierden 2024-2026. Ten behoeve van de landschappelijke versterking van Hierden is voor 2026 een bedrag van ca. € 80.000,- nodig. Via deze Turap wordt dit verwerkt in de begroting ten laste van de voorziening Ruimtelijke ontwikkeling (VRZ006).

4 Ombuigingsmonitor

Bij de Begroting 2025-2028 is besloten om ombuigingen cat. A en B te effectueren. Om hier de raad structureel in mee te nemen wordt er aan de begroting en jaarstukken een paragraaf ombuigingen toegevoegd en tevens wordt er in de tussentijdse rapportages gerapporteerd over de voortgang.

In deze paragraaf Ombuigingen in de 1^e tussentijdse rapportage 2026 wordt de stand van zaken van ombuigingen geanalyseerd en specifieke aandachtspunten opgenomen voor het uitvoeringsjaar 2026. In de bijlage is de gehele ombuigingsmonitor terug te vinden, waarin per ombuiging en per taakstelling specifiek ingegaan wordt op de stand van zaken.

In de onderstaande tabel is een kort overzicht weergegeven van de stand van zaken van de ombuigingen.

Stand van zaken Ombuigingen	2026	2027	2028	2029
1. Gerealiseerd	€ 8.060	€ 9.206	€ 8.997	€ 8.256
	70%	74%	71%	67%
2. (Nog) niet gerealiseerd	€ 2.686	€ 2.566	€ 3.020	€ 3.374
	23%	21%	24%	27%
3. Besloten om af te voeren/terug te draaien	€ 739	€ 745	€ 745	€ 780
	6%	6%	6%	6%
Totaal	€ 11.486	€ 12.517	€ 12.761	€ 12.410
	100%	100%	100%	100%

Toelichting

1) Gerealiseerde ombuigingen

Ca. 70% van het bedrag wordt als structureel gerealiseerd beschouwd door het college. Dat is inclusief de in deze rapportage onder aanmelding 39: programmagelden/zorgkosten sociaal domein. Hierin worden bepaalde positieve bewegingen zichtbaar waardoor voorgesteld wordt de ombuigingen voor € 885.000,- als gerealiseerd te beschouwen.

2) Nog te realiseren ombuigingen

In de ombuigingsmonitor wordt bij elke ombuiging ingegaan op de stand van zaken van het realiseren van de structurele ombuiging.

Veruit het grootste gedeelte van de ombuigingen dat voor de jaarschijf 2026 nog niet als gereed kan worden beschouwd, betreffen inkomsten ombuigingen. Deze ombuigingen zijn voorbereid, maar worden in 2026 nog gemonitord of ze ook gerealiseerd worden voordat ze als afgerond worden beschouwd.

Nog te realiseren batenophogingen in 2026:	2026	2027	2028	2029
OMB-P0-10 Rente inkomsten Meerinzicht	€ 386	€ 358	€ 330	€ 330
OMB-B-P0-36b Taakstelling parkeren	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400	€ 1.400
OMB-B-P8-08 Verhogen bouwleges	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
OMB-P6-07 AZC overschot middelen faciliteitenbesluit*	€ 31	€ 0	€ 32	€ 32
OMB-B-P5-09 Tarieven zwemles verhogen	€ 24	€ 37	€ 49	€ 49
OMB-B-P5-10 Tarieven recreatief zwemmen verhogen	€ 75	€ 80	€ 84	€ 84
	€ 2.217	€ 2.175	€ 2.195	€ 2.195

*wordt in deze turap voorgesteld om af te voeren. Zie programma 6, aanmelding 34.

Voor 2026 staan er naast de inkomstenposten, nog een paar ombuigingen open. De grootsten hierin zijn de ombuigingen op de programmagelden van het sociaal domein en de taakstelling op bedrijfsvoering (plusvariant op GR'en). Deze laatste is structureel nagenoeg ingevuld en teruggebracht tot € 6.000,-. Deze ombuigingen konden in 2026 echter nog niet tijdig genoeg in gang gezet worden en staat er nog een taakstelling open van € 286.000,- in 2026, aflopend tot € 6.000,- in 2029.

Nog te realiseren lastenverminderingen in 2026:	2026	2027	2028	2029
OMB-B-P0-04 Verkoop 4 woningen*	€ 28	€ 32	€ 32	€ 32
OMB-B-P0-17 Gebruik grond om niet naar huur	€ 4	€ 2	€ 20	€ 20
OMB-B-P0-37 Taakstelling bedrijfsvoering Harderwijk/Meerinzicht/GR-en (plus)	€ 286	€ 68	€ 26	€ 6
OMB-B-P6-03 Subsidie buurthuizen verlagen**	€ 20	€ 30	€ 30	€ 30
OMB-B-P6-15 Aanbod collectieve voorzieningen (wmo) vergroten	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
OMB-B-P6-18 Scherper toepassen normaliseren van het kader wmo hh	€ 20	€ 50	€ 50	€ 50
OMB-B-P6-13 Doelen koppelen aan investeringen in de re-integratie	€ 140	€ 140	€ 140	€ 140
	€ 513	€ 337	€ 313	€ 293

*wordt in deze turap voorgesteld om incidenteel in 2026 te voeren. Zie programma 0, aanmelding 6.

**wordt in deze turap voorgesteld om af te voeren. Zie programma 6, aanmelding 35.

Daarnaast zijn er een drietal problemen gemeld met betrekking tot ombuigingen. Deze zijn beschreven onder de betreffende programma's. Het gaat hierbij om de Popschool (programma 5, aanmelding 29), het plaatsen van dranghekken (programma 0, aanmelding 11), Verkoop 4 woningen (programma 0, aanmelding 6) en om een reeds eerder gereed gemelde ombuiging omtrent de commissie straatnaamgeving (programma 0, aanmelding 4).

3) Besloten om af te voeren/terug te draaien

Dit betreffen alleen ombuigingen waarvan de raad reeds heeft besloten de ombuigingen af te voeren of terug te buigen. De ombuigingen die bij deze turap worden voorgesteld om bij te stellen dan wel af te voeren vallen hier niet onder. In de ombuigingsmonitor is te zien welke ombuigingen dit betreft.

5 Managementinformatie

5.1 Overzicht taakstellingen

In de begroting zijn een aantal taakstellingen opgenomen. Dit gaat om taakstellingen vóór de besloten ombuigingen bij de begroting 2025-2028 (zie daarvoor hoofdstuk 4 ombuigingsmonitor). Voor de volledigheid worden hier alle taakstellingen weergegeven.

Overzicht taakstellingen in begroting:

bedragen x € 1.000

Taakstelling	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Taakstellingen bedrijfsvoering (personeel)	-171	-165	-201	-201	-201	De taakstellingen op bedrijfsvoering zullen onderdeel zijn van het resultaat op de personeelslasten per domein. Bij de 2 ^e Turap volgt de analyse personeelslasten.
Totaal	-171	-165	-201	-201	-201	

5.2 Nog openstaande taakmutaties lopende jaar

Circulaire gemeentefonds	Stelpost taakmutaties 2026-2029	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 1 ^e Turap 2026?
MC 2023	Eigen bijdrage Hulp bij huishouden	0	- 452	- 452	- 452	- 452	Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd per 1-1-2027. Gemeenten worden gekort op de algemene uitkering omdat de verwachting is dat invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage leidt tot lagere kosten voor hulp bij huishouden en hogere inkomsten vanuit de eigen bijdrage.	Nee
MC 2023	Combinatiefuncties	0	- 235	- 235	- 235	- 235	De combinatiefuncties/ buurtsportcoaches worden vanaf 2023 in plaats van via het gemeentefonds vanuit de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) gefinancierd. De specifieke uitkering GALA loopt tot en met 2026. Of deze uitkering wordt verlengd na 2026 is op dit moment nog geen duidelijkheid.	Nee
SC 2023	Korting re-integratie	0	0	- 39	- 39	- 39	Korting re-integratie	Nee
SC 2024	Bijstand jongerenorm	- 19	- 20	- 20	- 20	- 20	Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Daarom worden er middelen vanuit de algemene uitkering overgeheveld naar de algemene bijstand.	Nee
SC 2024	Kinderopvang Med. Indicatie	0	0	1	11	11	De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Hiervoor ontvangen gemeenten nu compensatie. Deze middelen worden gebruikt als dekking voor hogere uitgaven binnen de programmagelden sociaal domein	Nee

Circulaire gemeentefonds	Stelpost taakmutaties 2026-2029	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 1 ^e Turap 2026?
MC 2024 / MC 2025	Rijksbijdrage soc. Infrastructuur	227	58	62	66	66	Gemeenten ontvangen vanaf 2025 extra middelen waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet.	Nee
MC 2025 / SC 2025	Impulsbudget sociale infrastructuur	822	387	387	387	387	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Harderwijk ontvangt als regiogemeente de compensatie. In de SC 2025 is loon- en prijscompensatie toegevoegd.	Nee
SC 2025	Participatie – beschut werk	189	104	0	0	0	In het kader van beschut werk worden middelen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie te verbeteren. Dat wordt in de jaren 2025 tot en met 2027 verdeeld via de IU Participatie, daarna zal het worden verdeeld via de algemene uitkering. Hierover volgt separate advisering.	Nee
SC 2025	Versterking omgevingsdienst	14	14	11	0	0	Dit betreft een compensatie voor het uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van omgevingsveiligheid die vanaf 2025 op het bord van de gemeenten komen. Voorgesteld wordt de middelen beschikbaar te stellen, waarbij de uitvoering gedaan zal worden door de ODVeluwe.	Ja
SC 2025	Implementatie Participatiewet in Balans	118	0	0	0	0	Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak.	Ja
SC 2025	CDOKE	1508	0	0	0	0	De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke uitkering (buiten het gemeentefonds ofwel SPUK) CDOKE. In 2026 wordt voor onze gemeente een bedrag van ruim € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Daarover wordt nadere informatie verstrekt in de Meircirculaire 2026. Er zal nadere advisering volgen hierover.	Nee
DC 2025	CDOKE	50	0	0	0	0	Voor 2026 is geld beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Echter, het hele budget was nog niet verdeeld. Het restant wordt nu toegekend voor plannen die gemeenten hebben op gebied van het aardgasvrij maken van wijken, het aanleggen van windparken of zonneweiden of een zero-emissie (ZE)-zone.	Nee
DC 2025 / ohw jrk 2025	Kinderopvang pleegouders	32	0	0	0	0	Middelen zijn voor kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen bovenop een eventuele toeslag. Gemeenten en pleegzorgaanbieders gaan afspraken met elkaar maken hoe pleegouders aanspraak kunnen maken op deze bijdrage. Voor de jaren 2026 en 2027 staat € 10,7 miljoen gereserveerd op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Jeugdzorg Nederland en de VNG werken met VWS aan een wijze waarop deze middelen aan pleegouders worden uitgekeerd.	Nee
DC 2025 / ohw jrk 2025	Wet versterking regie volkshuisvesting	101	0	0	0	0	De werkzaamheden van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting hebben financiële gevolgen voor gemeenten in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Voor de compensatie van incidentele uitvoeringslasten wordt € 101.000,- uit het gemeentefonds ontvangen. Bij de 2 ^e tussentijdse	Nee

Circulaire gemeentefonds	Stelpost taakmutaties 2026-2029	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 1 ^e Turap 2026?
							rapportage volgt een voorstel tot inzet van de middelen.	
DC 2025 / ohw jrk 2025	Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	24	0	0	0	0	Gemeenten krijgen de mogelijkheid om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren. Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten de doelgroep niet altijd goed kunnen vinden of bereiken. Om hen hierbij te helpen, is een portaal ingericht dat op een zorgvuldige en veilige wijze contactgegevens van mogelijke aanvragers beschikbaar stelt aan gemeenten.	Nee
DC 2025 / ohw jrk 2025	Implementatie plateau 2	13	0	0	0	0	Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. De bijdrage die gemeenten ontvangen, kan worden gebruikt voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn.	Nee
Totaal		3.079	-144	-285	-282	-282		

6 Technische wijzigingen

Er zijn een aantal **budgettair neutrale** wijzigingen die taakveld of programma overstijgend zijn en daarmee een collegebevoegdheid danwel raadsbevoegdheid. Uit deze begrotingswijzigingen vloeien geen financiële gevolgen en zijn altijd budgettair neutraal.

Taakveld	Onderwerp	Toelichting
0.4 & 0.7	Participatiewet in Balans	De middelen ten behoeve van de uitvoering van het implementatieplan Participatiewet in Balans staan op de stelpost taakmutaties. Meerinzicht gaat de uitvoering doen. De middelen worden vanuit de stelpost taakmutaties 'overgeheveld' naar het budget uitvoeringskosten MIZ domein sociaal. Conform collegebesluit d.d. 14 april 2026.
0.4 & 8.1	Regioarrangement	De begroting van het regio arrangement wordt in lijn gebracht met de in het overleg van de Bestuurlijke Integrerende Tafel van 3 oktober 2025 vastgestelde begroting. Dit is een financieel neutrale wijziging.
3.1	Uitwerking BIZ	De neutrale uitwerking van de Bedrijveninvesteringzone ondernemers Binnenstad (BIZ) vindt plaats op basis van het genomen collegebesluit in 2025. De neutrale financiële gevolgen vanaf 2026 zijn reeds uitgewerkt met de invoering per 1 januari 2026 en worden met deze Turap nog formeel vastgesteld door de raad.
4.2	OHBA gelden inzetten voor onderwijshuisvesting	Van deze ontvangen middelen wordt € 175.000,- conform collegebesluit besteed aan een eenmalige investering in het schoolgebouw aan de Deventerweg 83.
4.3	Budget VSV gelden	Er wordt € 345.118,- aan VSV (Voortijdig School Verlaten) middelen toegevoegd aan het budget. Er is € 567.938,- beschikbaar gesteld voor de Noord West Veluwe, € 222.820,- was al verwerkt in de begroting. Het geld gaat ingezet worden op de gerichte aanpak van vroegtijdig schoolverlaten in de regio.
5.1 & 6.1 & 7.1	Subsidie GALA gelden	In 2026 is binnen GALA voor het thema Sport&Bewegen en het thema Gezondheid en Sociale Basis in totaal € 725.063,- subsidie beschikbaar. Ten opzichte van de eerder begrote subsidie betekent dit een toename van € 55.885,- dat vrij besteedbaar is binnen de verschillende onderdelen van GALA. Hieraan gekoppeld worden ook € 55.885,- meer uitgaven begroot in 2026.
5.5	Subsidie Gelderland Monumenten	Vanuit de provincie Gelderland wordt een bijdrage van € 24.346,- verwacht t.b.v. het toekennen door de gemeente van € 24.346,- subsidie aan monumenten.
6.1	Project KEC	De totale jaarlijkse bijdrage van € 57.000,- voor het project KEC(Kennis Expertise Centrum) wordt aan het projectbudget toegevoegd. Dat wordt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten Ermelo en Zeewolde en bij Harderwijk overgeheveld vanuit de balans.

Taakveld	Onderwerp	Toelichting
6.1 & 6.814	Budgetten onder juiste taakveld	De budgetten Doorzettingsmacht extreme sociale problematiek, Focusteam 16-23 jaar en Respijtvoorziening Anne worden aan het taakveld 6.814 Maatschappelijke opvang lokaal gelabeld.
6.22 & 7.1	Verschuiving budget OJA naar JGZ	Betreft een verschuiving van € 25.000,- van budget onderwijs/jeugd arrangementen naar budget jeugdgezondheidszorg. Conform collegevoorstel en -besluit d.d. 02-12-2025.
6.3	Verhoging gemeentelijke bijdrage gemeentepolis	Het college heeft d.d. 04-11-2025 besloten de gemeentelijke bijdrage van de gemeentepolis te verhogen. De extra kosten worden gedekt uit het budget bestaanszekerheid. Omdat Meerinzicht deze regeling uitvoert, vindt er een verschuiving plaats tussen het lokale budget bestaanszekerheid en het budget bijdrage Meerinzicht bestaanszekerheidsregelingen.
6.81 & 7.1	Samenvoegen budgetten	De budgetten collectieve preventie GGZ en Project woonbegeleiding worden samengevoegd tot 1 budget 'Lokaal budget maatschappelijke zorg'.
7.1	Verhoging personeelsbudget team Samenleving.	Vanuit de GALA middelen is € 10.000,- vrijgemaakt voor de inzet van een adviseur gezonde leefomgeving. Dit bedrag kan toegevoegd worden aan het personeelsbudget van team Samenleving.
7.2 & 7.4	Klimaatadaptieve maatregelen	De reserve RES0083 Klimaatadaptieve maatr. BuRWKA dient onder taakveld 7.2 Riolerings te worden gehangen.